

ความตระหนักของประชาชนท้องถิ่นต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม

THE AWARENESS OF LOCAL PEOPLE TOWARDS CULTURAL AND ENVIRONMENTAL CONSERVATION

กัจจรวังศ์ประเสริฐ 4937647 SHEV/M

ศค.ม. (สิ่งแวดล้อม)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ชุตินา แสงเงิน, ศษ.ด., พรรณิภา บุรพาชีพ, น.ม., ปุสดี มอนซอน, ศค.ม., M.O.H.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความตระหนัก ปัจจัยที่มีผลต่อความตระหนักรวมทั้งศึกษาปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะที่มีต่อการเสริมสร้างความตระหนักของประชาชนท้องถิ่นในพื้นที่ชุมชนเกาะเกร็ดที่มีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรมโดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ ในส่วนของการวิจัยเชิงปริมาณผู้วิจัย เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างหัวหน้าครัวเรือนหรือคู่สมรสหรือตัวแทนครัวเรือนที่มีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปี และอาศัยอยู่ในพื้นที่ชุมชนเกาะเกร็ดเป็นระยะเวลาไม่ต่ำกว่า 1 ปี จำนวน 315 ครัวเรือน สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์เจาะลึกกับผู้บริหารเทศบาลนครปากเกร็ด นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเกร็ด ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเกร็ด ผู้นำชุมชนท้องถิ่น ผู้รู้ทางวัฒนธรรมด้านประเพณีความเชื่อและวิถีชีวิตและผู้รู้ทางวัฒนธรรมด้านหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาของชุมชนเกาะเกร็ด จำนวน 13 คน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้สถิติพรรณนา การทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มและการวิเคราะห์การแปรทางเดียว ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความตระหนักต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรมในระดับสูง และเมื่อทำการศึกษานี้ปัจจัยที่มีผลต่อความตระหนักพบว่าปัจจัยการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม และการให้คุณค่าต่อสิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรมมีผลต่อความตระหนักในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ปัจจัยอายุ ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในชุมชน และจำนวนสมาชิกในครัวเรือนมีผลต่อความตระหนักในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ปัญหาและอุปสรรคที่พบคือ การขาดความร่วมมือของประชาชนในการที่จะสืบสานการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรมจากคนรุ่นเก่าไปยังคนรุ่นใหม่ การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้ในการผลิตเครื่องปั้นดินเผา และการขาดแหล่งสื่อสารที่หลากหลายในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรมของชุมชน

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยคือ หน่วยงานภาครัฐและประชาชนในชุมชนท้องถิ่นควรร่วมกันกำหนดแนวทางและมาตรการในเชิงปฏิบัติเพื่อส่งเสริมให้มีการดูแล รักษาและพัฒนาวัฒนธรรมท้องถิ่น มีการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นที่มีการนำเสนอเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตและภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนเกาะเกร็ด มีการส่งเสริมการผลิตและการตลาดสินค้าที่แสดงถึงเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชุมชน รวมทั้งส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นที่สำคัญของชุมชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการเสริมสร้างความตระหนักในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรมให้แก่ประชาชนท้องถิ่นในชุมชนเกาะเกร็ด

คำสำคัญ : ความตระหนัก/ การอนุรักษ์/ สิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม/ ประชาชนท้องถิ่น

THE AWARENESS OF LOCAL PEOPLE TOWARDS CULTURAL AND ENVIRONMENTAL CONSERVATION

KAMJOHN WONGPRASERT 4937647 SHEV/M

M.A. (ENVIRONMENT)

THESIS ADVISORY COMMITTEE : SHUTIMA SAENGNERN, Ph.D., PANNIPA BURAPHACHEEP, LL.M., PUTSATEE MONZON, M. A., M.O.H.

ABSTRACT

The present study aimed to evaluate the level of awareness, factors affecting awareness and to discover any associated problems, limitations, and people's recommendations about the cultural heritage and environmental conservation of local people at Koh Kret, Pakkret, Nonthaburi, Thailand. The research was performed using both quantitative and qualitative studies. The quantitative data were collected by questionnaire gathered from the head of household, spouse, or family representative over the age of 18 years from 315 families which have lived in Koh Kret for at least a year. The qualitative data were obtained from in-depth interviews of 13 chief officers, including the executive officer of Pakkret City Municipality, the chief executive and chief administrator of the Koh Kret Subdistrict Administrative Organization, and local leaders who have considerable experience in local cultural heritage. The quantitative data were analyzed with descriptive statistical analysis, and comparative assessments of the data were carried out using t-test and one way analysis of variance, whereas the qualitative data were analyzed with descriptive analysis.

The results of the study indicated that the sampled group showed a high level of cultural environmental awareness. The factors that affected the high awareness were knowledge and respect of the value of cultural environmental conservation ($p < 0.01$). In addition, age, residency period, and the number of family members were also factors ($p < 0.05$). The problems and limitations of awareness were the lack of co-operation of the younger generation to preserve and continue their ancestral culture, the scant amount of media variety for information distribution, and the use of new high technologies for ceramics production.

The research concluded that both the public and private sectors should do more in co-operation to establish practical strategies to help promote local people realize the value of their important local cultural heritage, awareness, and conservation. A local cultural heritage museum commemorating the past history of Koh Kret, its historic cultures, traditions, and customs should be created. Much attention must be directed by both public and private sectors to promote the development of local-made products and the knowledge of marketing to the target customers of the particular products concerned. Moreover, the activities promoting these important traditions and cultures have to be regularly implemented.

KEY WORDS: AWARENESS/ CONSERVATION/ CULTURAL ENVIRONMENT/
LOCAL PEOPLE

216 pages